

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין דלקול בע"מ לבין Mobil Africa Sales Inc.

1. פתח דבר

ביום 17 באוקטובר 2006 הוגשה בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, להסכם בין דלקול בע"מ (להלן: "דלקול") לבין Mobil Africa Sales Inc. (להלן: "MASI" או "מאסי") שעיקרו הפצה ושיווק בלעדיים של שמנים ומוצרי סיכה הנמכרים ע"י מאסי בישראל.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. בשל הנימוקים שיפורטו להלן מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים").

2. ההסכם

2.1 הצדדים להסכם

דלקול היא חברה פרטית המוחזקת על ידי דלק, חברת הדלק הישראלית בע"מ (להלן – "דלק")¹. דלקול עוסקת בייצור שמנים ומוצרי סיכה, בייבואם ובשיווקם.

MASI היא חברה פרטית הרשומה בארצות הברית ומצויה בבעלות מלאה של תאגיד האנרגיה הבינלאומי Exxon Mobile Corp. (להלן – "אקסון מובייל"). מאסי עוסקת במסחר במוצרים שונים של אקסון-מובייל ובהם שמנים ומוצרי סיכה.

עובר להסכם ייבאה דלקול שמנים ומוצרי סיכה המיוצרים על ידי אקסון-מובייל ועל ידי יצרנים אחרים. מאסי, מצדה, שיווקה שמנים ממוצרי סיכה מתוצרת אקסון-מובייל לחברות נוספות ובהן פז, חברה לנפט בע"מ (להלן – "פז") וסונול ישראל בע"מ (להלן – "סונול").

---

¹ באמצעות דלק השקעות ונכסים בע"מ המצויה בשליטת דלק.

2.2. עיקרי ההסכם

על פי ההסכם נשוא בקשת הפטור תשמש דלקול מפיצה ומשווקת בלעדית בישראל של שמנים ומוצרי סיכה של מאסי ושירותים נלווים, כמפורט בהסכם. דלקול לא תספק מוצרי יבוא ושירותים המתחרים במוצרי מאסי ובשירותיה אולם תוכל להמשיך לשווק מוצרים המיוצרים על ידיה ללא הגבלת סוג או כמות.

עוד הוסכם, כי בתוך תקופה הקבועה בהסכם יעברו הצדדים לשיווק מוצרים תחת שני מותגים – "דלקול" ו"מובייל". המותג "דלקול" ייועד בעיקר ללקוחות בעלי צרכים סטנדרטיים כגון חנויות חלקי חילוף, רשתות עשה זאת בעצמך ולקוחות במגזר החקלאי. המותג "מובייל" יפנה ללקוחות בעלי "מעורבות גבוהה" כגון סוכנויות רכב, תחנות תדלוק ומוסכים מורשים, וכן לקוחות תעשייתיים.

משך ההסכם – שלוש שנים והוא ניתן להארכה בשנתיים נוספות.

3. השפעת ההסכם על התחרות:

3.1 החשש העיקרי הטמון בהסדרי בלעדיות מתייחס לחסימת השוק בפני ספקים חדשים המבקשים להיכנס אליו, ולהצרת צעדיהם של מתחרים קיימים, באופן שיפגע ביכולת התחרות שלהם. בהיבט אופקי, עלולים הסדרים אלה לחזק נטייה להתנהגות קרטליסטית בין ספקים ולבסס חלוקת שוק ביניהם². בנוסף, מעוררת הבלעדיות חשש ל"הקפאת השוק" באופן המסכל פעולתם החופשית של כוחות השוק מקום בו ספק אחר יכול להציע עסקה יעילה יותר במהלך תקופת הבלעדיות³.

3.2 בצד החששות התחרותיים הכרוכים בהם, הסכמי בלעדיות עשויים לקדם יעילות באמצעות הפחתת עלויות ובצמצום סיכונים, שאליהם חשופים הצדדים להסכם. בכלל זה הבטחת רציפות האספקה של מוצר, צמצום הוצאות הפצה והוצאות עסקה הכרוכות בשיווק, אפשרות לתכנון כלכלי ארוך טווח, הקניית בטחון מפני תנודות במחיר ועוד⁴.

3.3 לשיטת המבקשות, הסכם ההפצה והשיווק יעמיק את חדירתה של מאסי למשק הישראלי לאחר מספר שנות פעילות שבמהלכן לא השיגה מטרה זו. ההסכם המוצע, כך נטען, יאפשר לדלקול למקד את מאמצי השיווק בישראל ולהביא לאופטימיזציה של שרשרת אספקת מוצרי מאסי והשירות הנלווה להם. עוד נטען, כי ההסכם יביא לחסכון בעלויות הפצה ושיווק של מוצרי מאסי.

3.4 בנסיבות העניין הנוכחי, הסדר הבלעדיות אינו מעורר חשש ממשי לפגיעה בתחרות. בהיבט האופקי, נראה, כי שיתוף הפעולה בין הצדדים להסכם לא יפגע פגיעה של ממש

---

² החלטת הממונה על ההגבלים העסקיים בענין הסכמי הבלעדיות בין חברות הדלק לבין מפעילי תחנות הדלק. **הגבלים עסקיים**, 3001365.

³ ה"ע (י-ם) 469/98 דלק חברת הדלק הישראלית בע"מ נ' הממונה על ההגבלים העסקיים, **הגבלים עסקיים** 3010588 פסקה 63 לפסק הדין.

⁴ ה"ע 469/98, שם, פסקה 64.

בתחרות. דלקול מחזיקה כרבע ממכירות השמנים בישראל ואילו חלקה של מאסי במכירות שמנים הוא זעום ונמדד באחוזים מעטים. בישראל פועלות מספר חברות במכירת שמנים מייצור מקומי או מייבוא, ובהן ארבע חברות הדלק הגדולות וחברות נוספות העוסקות בייבוא שמנים.

3.5 גם בהיבט האנכי לא מתעורר חשש ממשי לפגיעה בתחרות. ריבוי ספקי השמנים בארץ ובעולם והמגוון הקיים בהיצע השמנים מצביע על ריבוי ערוצי האספקה וממזער את החשש לחסימת השוק, בין בשמנים סטנדרטיים ובין בשמנים באיכות מיוחדת. אמנם, מוצרי מאסי נמכרים כיום גם על ידי פז שמנים וכימיקלים ועל ידי סונוול, ואולם מוצרי מאסי מהווים אחוזים בודדים מכלל השמנים הנמכרים על ידי חברות אלה. שתי החברות מייצרות שמנים בישראל ומייבאות שמנים מיצרנים נוספים בעולם.

3.6 תקופת ההסכם, שלוש שנים, ובכל מקרה, לא למעלה מחמש שנים, אף היא אינה מעוררת חששות תחרותיים, בנסיבות העניין.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש, כאמור בהסכם נשוא החלטה זו.

אין בהחלטה זו כדי לפטור שיתופי פעולה או הסכמים עתידיים בין הצדדים מכל חובה החלה עליהם בדיון.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן

הממונה על ההגבלים העסקיים

ירושלים, ז' טבת, התשס"ז

28 דצמבר, 2006